

Katoliški GLAS

Uredništvo in uprava:
Gorica, Riva Piazzutta šte. 18
Poduredništvo:
Trst, Vicolo delle Rose šte. 7

Cena: Posamezna šte. L 25
Naročnina: Mesečno L 110
Za inozemstvo: Mesečno L 190
Poštno ček. račun: šte. 24/12410

Leto VII. - Štev. 38

Gorica - 22. septembra 1955 - Trst

Izhaja vsak četrtek

KAJ MISLI SVET O DUHOVNIKU

Nekateri poznajo duhovnika samo po zunanje. Ko govorijo o duhovniku, si pod tem predstavljajo mladeniča ali moža, ki je oblečen v talár — to je v črno do tal segajočo duhovniško sukno — in nosi posebne vrste pokrivalo. Tudi naši duhovniki nosijo pri liturgičnih opravilih: sveti maši, ko delijo sv. zakramente in pri pogrebih — talár. Svoje dni je bila za naše duhovnike v življenju s svetom v navadi salonska sukna, ki pa je po prvi svetovni vojni nadomestil nekaj površnik. V zadnjem času, ko so mnogi duhovniki motorizirani, nosijo ti iz praktičnih ozirov kratko sukno, kot navadni civilisti. Le kolár — duhovski ovratnik s črnim prišitkom — pričča, da je ta človek duhovnik. Vožnja na motorju ali v natrpanem tramvaju, kjer se talár in površnik kaj hitro zmečkata in rada umažeta, to opravičuje.

In cerkveno pravo — kanon 136 § 1 — daje to možnost našega praktičnega kroja obleke, ko pravi: »Vsi kleriki morajo nositi dostojno duhovsko obleko, kakor jo določajo zakoniti krajevni običaji in določbe krajevnega ordinarija.« Isto je potrjeno za naše kraje po predpisih škofov beneškega patriarhata.

DUHOVNIK NAJ BI BIL POSREDOVALEC

Kaj več — kot kar vidijo na zunanje — o duhovski službi in opravilu duhovnika pa mnogi kristjani ne vedo. Nekateri smatrajo, da je duhovnik zato tukaj, da priporoča mogoče in nemogoče njihove želje in zahteve škofu, ki naj bi preskrboval ljudem stanovanja, dokumente, službe in delo, kot si ga oni žele, in nevestam celo ženine. Ne mislite, da se šalim. Zgodit se je slučaj, da je neki ženin, hoteč prekiniti svojo zvezo z nevesto, prošil za premešanje in duhovnik naj bi — kot je to želela nevesta — potom višje cerkvene oblasti preprečil ta mladeničev maneuver, kot da bi duhovnik in škof bili neke vrste posredovalni uradi za vse mogoče stvari.

Nekateri se pač še spominjajo iz mladih dni, ko so se kot otroci hodili v cerkev, da duhovnik bere sveto mašo. Kaj pa si ti kristjani pod tem predstavljajo, je težko reči.

DUHOVNIK NAJ BI BIL V OKRAS

Mnogi, ki so botri pri sv. krstu ali birmi, poznajo ta dva zakramenta le kot neko družinski slavo s pojedino. Mnogi smatrajo, ko je za poroko treba iti k župniku, duhovnikovo navzočnost le za sitno formalnost in nek običaj. Ne vedo, da je zakonska zveza zakrament in da se zakon, ki naj bi bil veljaven pred Bogom in ljudmi, sklepa pred župnikom ali od njega pooblaščenim mašnikom in da je vsaka drugačna zveza le konkubinac v očeh vernikov in Cerkev.

Da! Duhovnik naj bo zraven pri pogrebu, ker smatrajo njegovo navzočnost za tradicijo, ki se ji radi javnosti ne morejo odtgniti. Sedanja svet pa pozablja na važnejše, kot je spremstvo duhovnika pri pogrebu, pozablja poklicati duhovnika k bolniku, da ga spove, obhaja in mazili s svetim oljem za bolnike.

TO NISO KRISTJANI

Tako pomanjkljivo pojmujejo mnogi današnji kristjani, ki praktično niso kristjani, duhovniški poklic. Pravim: »Niso kristjani.« Ne hodijo k zapovedani nedeljski in prazniški sveti maši, ali le ob večjih praznikih in to — kot sami pravijo — da poslušajo petje in ob slovesnostih in procesijah godbo; vse drugo jim je predolgo in predolgočasno.

Taki kristjani, ki vidijo duhovnika le zunanje, ali pa gredo v cerkev le ob botrih, porokah in pogrebih, če se takrat ne ostanjejo zunanje, ne gredo pa niti za Veliko noč k spovedi in svetemu obhajilu, kot bi to bili dolžni storiti, in ne molijo niti sami zase, niti doma v družini, ne v cerkvi, nikjer... seveda ne morejo razumeti duhovnikovega zvanja.

PRAVI POJEM O DUHOVNIKU

Dobrim vernikom, praktičnim kristjanom, pravzaprav ne bi bilo treba podrob-

neje govoriti o duhovniški službi, kot to učijo krščanski nauk. Potrebno pa je tistim, ki duhovnika poznajo samo po obleki in po pisanju časopisov, kateri se obregajo ob duhovnika in njegov poklic, kadar jim duhovnikovo delo povzroča neprilike — na primer, če duhovnik svari pred čitanjem protiverskih ali veri sovražnih knjig in časopisov, pred protiverskimi organizacijami, ali če takim privrženecem protiverskih organizacij ne dovoli v cerkvi peti, ali da samomorilcu odreče cerkveni pogreb, ali nedostojno oblečenim ženskam ne dovoli vstopa v cerkev, ali da se veselje, ko kak nesrečen duhovnik naredi kaj narobe, kar seveda takoj posplošijo in pripisejo vsemu duhovskemu stanu, vsem duhovnikom in vsakemu posebej.

DUHOVNIK JE POSVEČENA OSEBA

Krščanski nauk nam pravi o duhovniškem poklicu sledeče: V stari zavezi je Bog ukazal, naj sveta opravila izvršujejo posebej izbrani in posvečeni možje, duhovniki.

Tudi Jezus, najvišji duhovnik nove zaveze, po duhovnikih deli svoje milosti, ki jih je zaslužil s svojo daritvijo na križu.

Prvi duhovniki nove zaveze so bili apostoli. Posvetil jih je Jezus sam, ko je pri zadnji večerji postavil daritev sv. maše in jim naročil: »To delajte v moj spomin!« S tem posvečenjem so apostoli dobili mašniško oblast. Ta jim je dala moč, opravljati daritev sv. maše in izvrševati druga duhovniška opravila. Prejeli so zakrament mašniškega posvečenja. Po Jezusovem naročilu so apostoli delili s polaganjem rok mašniško posvečenje možem, ki so bili sposobni za mašniško službo. To so bili duhovniki. Škofje so potem delili mašniško posvečenje dalje. Mašniško posvečenje morejo deliti samo škofje, ker le škofje imajo vso duhovniško oblast, kakor so jo imeli apostoli.

DUHOVNIKE KLICE BOG

V mašniški stan vabi Bog sam, tako da v mladih fantih vzbuja veselje za duhovniško službo, ki jim daje moč: 1) opravljati daritev svete maše, 2) deliti sv. zakramente in 3) posvečevati in blagoslovljati. Seveda spada k duhovniškemu poklicu tudi učiti Jezusov nauk.

Nekateri ta poklic zgrešijo zaradi napačnega življenja in slabe družbe, drugi pa ga z molitvijo in lepim življenjem dosežejo.

Mašniško posvečenje deli škof s polaganjem rok diakonom na glavo. Vsakemu mazili roke s svetim oljem in poda pateno s hostijo, da se ju dotaknejo.

Jezus je duhovniško službo primerjal žetvi, ko je rekel: »Žetev je velika, delavcev pa malo.« Nato je naročil moliti za duhovnike: »Prosimo Gospoda žetve, naj pošlje delavcev na svojo žetev!« (Luka 10-2). Sveta Cerkev nas vabi, da naj molimo za duhovnike posebnost kvatrne nedelje in prvi četrtek v mesecu.

To je nauk Cerkev o božjih služabnikih-duhovnikih, ki naj po svoji službi delajo za čast božjo in zveličanje duš.

OPRAVIL SI

Ob koncu se dogodek, ki kaže nepravdo stran v sedanjem materialističnem svetu o verskem življenju: Ko sem pred leti imel prvo sveto obhajilo in so dobre žene zbrale prvoobhajance po sveti maši okrog mise in jih pogostile s kavo in sladkarijami, so bili navzoči tudi očetje in matere prvoobhajancev. Bili smo vsi skupaj srečni in veseli. Jaz, kot duhovnik, sem gledal z dušnopastirskega vidika na to slovesnost prvega sv. obhajila. Večina mater je tudi pristopila k svetemu obhajilu, od očetov le redki. Bil sem poklican za trenutek v cerkev in, ko sem se vrnil, sem slišal te besede, ki jih je rekel neki oče svojemu sinčku, ki je bil ta dan pri prvemu obhajilu: »No, sedaj si opravil, dokler se ne boš oženil.« Nisem nič rekel, ker nisem hotel motiti prazničnega razpoloženja drugih, a nekaj grenkega je ostalo v moji duši...

Ivan Kramarič

Že črček prepeva:

Ne morem več spat;
trgatev veleva,

spet pojdemo brat.

Spremenjen položaj v Argentini Peron odstopil - uporniki zmagali

Preteklo soboto so časopisi in radio sporočili svetu, da se je v Argentini začela proti generalu Peronu že tretja revolucija v tem letu. To pot je uporniško gibanje imelo svoje središče izven Buenos Airesa v mestu Cordoba in Bahia Blanca. Upri so se nekateri generali, ki so bili nezadovoljni s Peronovim vladanjem. Upor je prišel tako nepričakovano, da je presenetil nekatera tuja vojaška odposlanstva, ki so prišla v Cordoba, da si ogledajo tamkajšnje vojaške naprave. Uporniki so takoj imenovali poseben vojaški revolucionarni odbor, ki je vodil ves odpor ter začel vršiti funkcije vlade v pokrajinah, ki so se uprle Peronu.

Sprva se je zdelo, da bo tudi ta novi upor propadel, kakor sta oba prejšnja. V nedeljo so časopisi in radio poročali, kakor da je za padla Cordoba, glavno oporišče upornikov, in da so ti izgubljali vedno več pristašev. Toda kmalu se je pokazalo, da so take vesti, ki so prihajale iz vladnih virov, neresnične. Upor se je vedno bolj širil, vedno novi oddelki vojske so se pridruževali upornikom. Zlasti sta bila že od vsega početka proti Peronu vsa mornarica in del letalstva. Ti so v ponedeljek zagrozili, da bodo bombardirali Buenos Aires z morja in iz zraka, če Peron ne odstopi. V velikem pristanišču Eva Peron (La Plata) so svojo grožnjo tudi izvršili in z morja bombardirali pristaniške priprave. Položaj se je torej v ponedeljek zjutraj obrnil povsem na slabše za vlado in Perona. Posebno je postalo jasno, da se Peron ne more več upirati, ko je vsa II. armada, nastanjena v važni pokrajini Mendoza ob čilski meji prešla na stran upornikov. Tudi letalstvo je v ponedeljek bilo že v večji meri proti vladi. Na eni strani grožnje bombardiranja z morja od strani mornarice, na drugi strani pred letalstvom in upornimi posadkami so opogumile Peronu zveste generale v Buenos Airesu, da so nastopili proti njemu in prisilili k odstopu njega skupaj z vojnim ministrom generalom Lucerom, kakor so zahtevali uporniki. Odbor treh generalov je v ponedeljek zvečer prevzel oblast v roke v Buenos Airesu ter stopil v stike s poveljstvom upornikov, da se prenehajo sovražnosti. Peron se je zatekel na neko paragvajsko ladjo v buenosaireskem pristanišču z namenom, da se reši v Paragvaj. Toda uporniki so ga blokirali.

Tako so se v ponedeljek zvečer dejansko končali boji med uporniki in vladnimi četami ter je s tem tudi prenehal Peronov režim, ki je Argentini prinesel marsikaj dobrega, a še več slabega zlasti zadnji dve leti, ko je zavzel tako sovražno stališče do katol. Cerkev in s tem tudi do vseh demokratičnih svobodnih državljanov. Vojaški upor je sedaj vrgel Perona. Toda s Peronom so držali delavci, vsaj tako se je zdelo. Kaj bodo sedaj ti molčali? Sindikati so bili najmočnejša Peronova opora. Bodo ti molče sprejeli poraz in z njim tudi svojega? Upati smemo, da bodo novi oblastniki v Argentini razumeli, da ni pametno jemati delavcem pridobljenih pravic, ter da bodo vodili tudi v socialnem oziru napredno politiko, da tako ohranijo mir in pripomorejo svojemu narodu do vsestranskega napredka v pravi demokraciji.

Letošnje revolucije zoper Perona so gotovo zelo škodovala argentinskemu gospodarstvu. Zato napovedujejo, da bodo v Argentini nekaj časa precej težke gospodarske prilike. Te bi utegnili izkoristiti komunisti ter začeti nove nemire. Saj je bilo vidno iz pisanja komunističnih časopisov in radijskih poročil, da so simpatije svetovnega komunizma bile na strani diktatorja Perona. Se vidi, da so komunisti vedno z vsemi tistimi, ki so proti Cerkvi, pa naj bodo še taki diktatorji in sovražniki ljudstva.

Zaradi petroleja

V Italiji odkrivajo vedno nove vrelce petroleja. Prej je bila na vrsti Sicilija, sedaj so Abruci. Blizu Peskare so namreč že na treh krajih odkrili nove vrelce nafte, ki obetajo biti precej bogati. Toda ob tem novem nepričakovanim bogastvu nastajajo nove skrbi, ki so v glavnem v tem, kdo naj petrolejske vrelce izkorišča. Eni so za to; da jih izkorišča država preko svojih podjetij AGIP in ENI; drugi pa nočejo nič slišati o državnih podjetjih in hočejo, da se vrelci dajo v zakup privatnim družbam. Tu pa zopet nova težava: katerim, domačim ali tujim? Skrbi vrh skrbi. Če ni petroleja in nafte so ene skrbi; če imaš petrolej, nastopijo pa nove skrbi, ki groze, da bodo nekatere precej razburile. Medtem vrelci stojijo, namesto, da bi jih hiteli izkoristi.

Novo svarilo s Sicilije

Pred kratkim so sicilski škofje opozorili vse svoje vernike da morajo smatrati komunistično stranko in z njo povezano Nennijevo socialistično stranko za najbolj izrazita sovražnika sv. Cerkev in se zato katoličan ne more in ne sme nagibati k levičarskim strankam. »Dokler bodo komunisti, kjer so na vladi — tako pravi izjava — imeli zaprte ali na prisilnem delu škofe in duhovnike ter ne bodo dali Cerkvi vse prostosti, do katere ima pravico, s komunizmom ne moremo imeti nobene stika.«

In nadškof v Palermu, kardinal Ruffini pojasnjuje, da komunizem ni le stranka, ki bi ji bile pri sru le socialne reforme, pač pa je mednarodna organizacija, ki ima za svoj najvišji cilj boj proti Bogu in veri. Zato — pravi kardinal — se morajo škofje in duhovniki boriti proti komunizmu.

To je ponovno potrdilo tega, kar oznanja našemu ljudstvu naš list že skozi celo desetletje in kar je škof Rožman v okrožnici o komunizmu povedal vsem Slovincem že pred krvavo revolucijo, ki je zahtevala toliko naših žrtev. — Kdaj bodo to svarilo razumeli vsi Slovenci, ki hočejo biti katoličani in demokrati?

Novo zasedanje ZN

Ta teden v torek se je začelo deseto redno zasedanje Združenih narodov v New Yorku. Trajalo bo nekaj tednov. Na dnevnem redu sta zlasti dve važni vprašanji: razorožitvev in pa miroljubna uporaba atomske energije. Obe vprašanji so načeli štirje veliki v Zenevi, a niso dosegli dokončnih uspehov. Sedaj bodo v New Yorku razgovore nadaljevali. Od vodilnih politikov je prvi dospel na zasedanje Molotov.

Sovjeti bodo vrnili pristanišče Porkkala

V zadnji svetovni vojni so Sovjeti postavili Finski zelo težke mirovne pogoje: poleg precejšnje vojne odškodnine so morali odstopiti Finci Sovjetom kos ozemlja ob Ladoškem jezeru (mesto Viborg in okolice) ter kos Laponije (mesto Petsamo) ob Severnem ledenem morju. Poleg tega so Sovjeti vzeli v najem za 50 let tudi pristanišče Porkkala ob Finskem zalivu. Pri obisku, ki sta ga pretekli teden napravila v Moskvi predsednik Finske Paasikivi in prvi minister Kekkonen jima je Bulganin sporočil, da se je sovjetska vlada odločila, da vrne pristanišče Porkkala že sedaj in ne šele, ko bo potekel rok 50 let.

Svetovna javnost vidi tudi v tej potezi Sovjetske zveze novo gesto, ki naj prepriča Zpad o miroljubnosti Sovjetov. Vendar se zdi, da temu ni tako. Norveški listi so pisali, da se Sovjeti odpovedujejo Porkkali, ker jim sedaj ne služi več tako kot so menili leta 1944. Če so temu miroljubni, bi vrnili Fincem ozemlje, ki so jim ga krivično vzeli v zadnji vojni, menijo Norvežani. Zato se oni ne bodo dali motiti sličnim sovjetskimi gestam, da bi opustili zvestobo Atlantski obrambni skupnosti.

Istočasno se je mudilo v Moskvi zastopstvo Vzhodne Nemčije, ki so ga Rusi povabili v Moskvo takoj za Adenauerjem, da poudarijo pomen vzhodnonemške komunistične vlade, ki je Sovjetom gotovo bolj pri sru kakor Adenauerjeva. Ob tej priliki so v Moskvi poudarili, da so zanje bile začrtane meje Nemčije v Potsdamu. Torej bi morale ostati iste kot so danes, dočim vztrajajo zapadni zavezniki, da se morajo dokončne meje določiti šele na mirovni konferenci.

NAŠ TEDEN V CERKVI

25. 9. nedelja, 17. pob.: sv. Nikolaj iz Flüe
26. 9. ponedeljek: sv. Ciprijan in Justina
27. 9. torek: sv. Kozma in Damian
28. 9. sredo: sv. Venceslav
29. 9. četrtek: sv. Mihael
30. 9. petek: sv. Hieronim

1. 10. sobota, prva v mesecu: sv. Remigij

SV. MIHAEL, nadangel. Po sv. maši se ga vsak dan spominjamo in ga kličemo na pomoč: »Ti, vodnik nebeske vojske, satana in druge hudobne duhove, ki hodijo po svetu v pogubo duš, z božjo pomočjo v pekel pahnite!»

1. Bog je ustvaril svet, ki ga vidimo. Ustvaril je pa tudi nevidnega, ki je prikrit našim očem. Da biva Bog, spoznavamo tudi s svojim zdravim razumom. Kakšen je nevidni svet, pa ne moremo spoznati s svojim razumom. Spoznavamo pa po razodetju. Po sv. pismu, ki hrani božje razodetje, nas uči vera, da je Bog ustvaril mnogo angelov, sebi v slavo, nam v pomoč, njim samim pa v blago.

Kajkrat se pokaže očiten poseg angelov v človeško življenje. O sv. Ivani Arški se sporoča, da je prav na povelje sv. Mihaela

nadangela šla v boj, da reši domovino. Iz sv. pisma vemo, da je bil sv. Mihael poseben varuh Izraelcev.

2. Mihael pomeni po naših: »Kdo kot Bog?« Ime tega nadangela prav odkriva njegov značaj, njegovo udejstvovanje. Na nastala je vojska v nebesih. Mihael in njegovi angeli so se vojskovali zoper zmagaj: tudi zmagal je vojskoval in njegovi angeli, a niso zmogli in tudi ni bilo v nebesih več mesta zanje. In pahnjen je bil veliki zmagaj, stara kača, ki se imenuje hudil in satan, ki zapeljuje ves svet; in pahnjen je bil na zemljo in njegovi angeli so bili pahnjeni z njim. (Raz 12, 7-9).

Satan je hotel biti enak Bogu, uprl se mu je. Potegnil je za seboj več angelov. Mihael je nastopil: »Kdo kot Bog?« Z njim je potegnili večina angelov, ki so tako prestali preizkušnjo.

Sv. Mihael je prvorititelj za Boga proti brezbožnim. S kom boš držal: s satanom ali s sv. Mihaelom? Če se družiš z brezbožnimi in nasprotniki Cerkve, se družiš s satanom. Kakšen bo konec tvojega boja, lahko izračunaš. Če se bojuješ za Boga, braniš Cerkev, tvoj vodnik je sv. Mihael, plačilo ti ne uide.

IZ SV. EVANGELIJA

Eisti čas so pristopili k Jezusu farizeji in nekdo izmed njih, ki je bil učitelj postave, ga je hotel skušati in ga je vprašal: »Učenik, katera je največja zapoved in postavi?« Jezus mu je odgovoril: »Ljubi Gospoda, svojega Boga, z vsem srcem in vso dušo in vsem mišljenjem. To je največja in prva zapoved. Druga pa je njej enaka: 'Ljubi svojega bližnjega kakor samega sebe.' Na teh dveh postavah stoji vsa postava in prerok. Ko so pa bili farizeji zbrani, jih je Jezus vprašal: »Kaj se vam zdi o Kristusu, čigav sin je?« odgovor mu: »Davidov.« Reče jim: »Kako ga torej David imenuje v duhu Gospoda, ko pravi: 'Sedi na mojo desnico, dokler ne položim tvojih sovražnikov za podnožje tvojih nog.' — Če ga torej David imenuje Gospoda, kako je njegov sin?« In nobeden mu ni mogel na besede odgovoriti in od tega dne se ga tudi ni nihče več drznil še kaj vprašati.

Jezus je v svojem zemskem življenju večkrat naglašal zapoved ljubezni do bližnjega. Po njegovem zgledu se pa tudi Cerkev v nedelj-skih mašah zopet in zopet povrača na to največjo krepost. V berilu današnje mašne liturgije srečamo dragocene misli o tem, kakšna bodi bratovska ljubezen med nami.

»Opominjam vas, tako piše apostol kristjanom v Efezu, da živite, kakor se spodobi za poklice, v kateri ste poklicani, v vsej ponižnosti in krotkosti, s potrpežljivostjo; drug drugega prenašajte v ljubezni in se trudite, da ohranite edinost duha z vezjo miru.«

Apostol Pavel ima v mislih poklice, po katerem smo bili s sv. krstom pridruženi Kristusovi veri. Bistveno znamenje kristjanov pa mora biti, tako je določil božji Odrješnik, ljubezen. Bog, ljubezen sama, nas je posinovil, povzdignil po posevčujoči milosti v otroke božje z namenom, da bi ga posnemali v ljubezni in da bi bili po tej čednosti med seboj povezani podobno kot so v ljubezni povezane med seboj 3 božje osebe. Kako je bila pri srcu ta edinost med kristjani Jezusu, je

pokazal v svoji velikodušni molitvi pri zadnji večerji: »...daj, da bi bili vsi eno, kakor ti, Oče, v meni in jaz v tebi, da bodo tudi oni v nama eno.« (Jan 17, 21).

Ohraniti edinost duha z vezjo miru! Ta naloga krščanske solidaritete je lahka, če smo ponižni in če se znamo živeti v potrebe bližnjega. Težka in sploh nemogoča pa je bratska povezanost tam, kjer dobi v srcu premoč samoljubje. Sebičnež išče prednosti zase in zato na nek način sili v druge, da se odpovedo svojim željam in idejam in sprejmejo njegovo stališče. Ne smemo pozabiti: nikdar ne moremo biti Bogu všeč, če rusimo duha edinosti in miru, pa naj bi šlo pri tem tudi za dela apostolske gorečnosti. V kolikor dopuščata božji zakon in naša stanovska dolžnost, se radi odpovejmo svojim zamislim in okusom in tako skušajmo ugoditi željam svojih bližnjih. S takšnim nastopom bomo storili več za slavo božjo in zveličanje drugih kot pa s širokopotezno udarnostjo, ki pa razbija edinost krščanske strpnosti.

Razlog za bratsko povezanost med kristjani je jasen. Apostol ga utemeljuje s temi dejstvi: »Trudite se, da ohranite edinost, ker ste eno telo in en Duh; poklicani ste bili k enemu upanju... in Gospod, ena vera, en krst, en Bog in Oče vseh...«

Če je Bog odločil, naj se odrešimo in posvetimo kot eno občestvo v Kristusu, če nam je postavil skupen cilj in imamo vsi isti poklic, ne smemo razdirati tega božjega načrta. Puščati ob strani bližnjega ali celo proti njemu nastopati iz razloga, ki nam ga narekuje samoljubje, in pri tem delati za svoje posvečenje, pomeni imeti Boga za norca.

Dan duhovniških poklicev

bomo praznovali v slovenskih župnijah goriške nadškofije na rožnovensko nedeljo. Verniki, ne zakrnite svojih src! Udeležite se tridnevne, ki bo povsod prihodnji teden in molite, da bi nam Bog dal številne in dobre duhovnike.

Iz življenja Cerkve

Delo redovnic v Nemčiji

V Nemčiji deluje na karitativnem področju 55.000 redovnic, ki pripadajo različnim kongregacijam. Letno pomagajo 2 milijona bolnikom. Naredile so 1 milijon nočnih služb. Za svoje delo prejemajo malenkostno plačo.

IV. kongres redovnih predstojnic

448 redovnih predstojnic se je nedavno zbralo na skupen kongres. Namen kongresa je bil ta, da skupno prouče svoje poslanstvo in ga vskladajo z zahtevami današnjega časa. Redovnice se danes posvečajo trojnemu apostolatu: vzgoji mladine, socialnemu skrbstvu in negi bolnikov.

sto trpe preveliko pomanjkanje. Za te bodo oskrbeli delo, s katerim si bodo zaslužile najpotrebnejše za vsakdanje življenje. Ves kongres je pokazal veliko voljo, da vskladajo svoj obstoj in način življenja z zahtevami časa in v okviru svojih pravil.

Redovnica in knez

V Belgiji je na univerzi v Lovanju študirala španska redovnica sestra Maria del Carmen Rivas Mariscal, ki je bila določena za misijonsko delo v belgijskem Kongu. Je že doštudirana zdravnica, a za delo na belgijskem državnem ozemlju potrebuje priznanje svojih študijev v Belgiji. Na belgijski katoliški univerzi se je izpopolnjevala v tropski medicini. Med njenimi sošolci je bil tudi svak belgijskega kralja, ki je študiral isti predmet. Redovnica in knez sta bila najboljša študenta. Začela se je tihata tekma, kdo bo prvi. Pri končnih izpitih je dobila redovnica boljšo oceno.

Knez je znal viteško sprejeti poraz. Čestitil je redovnici in rekel: »Zadovoljen sem, da si je mesto, ki ga nisem mogel osvojiti sam, pridobila vsaj misijonarka!«

Misijonarji za brezdomce

Veliko socialno delo je zapolnel misionar Mathias, nadškof v Madrasu v Indiji. Organiziral je zidanje prvih 100 hišic za brezdomce. Hišice bodo lične in lepe, v živem nasprotju z umazanimi indijskimi hišami iz blata in slame. Denar zbira med katoličani po svetu. Pravkar pripravlja gradnjo drugih sto hišic.

Molitev v senatu

Filipinski senat je sprejel sklep, da svoja zasedanja začneja z enominutno molitvijo. Podoben predlog je stavil v Indiji član indijskega parlamenta hinduistične vere. Trenutno še ni gotovo, ali bo predlog sprejet ali ne. Vsekakor bi seje po parlamentih potekale mnogo bolj mirno in plodno, če bi jih povsod začeli z molitvijo, ki bi jih spomnila na dolžnost do Boga in do ljudstva.

M. FILEJ:

Svete pesmice

Pred kratkim so izšle v ponatisu »Svete pesmice« v založbi Goriške Mohorjeve družbe. Vsi goriški Slovenci z veseljem pozdravljamo to novo izdajo in čestitamo vodstvu Goriške Mohorjeve družbe, da je vkljub denarnim težavam omogočila našim župnijam ponovno izdajo »Svetih pesmic«. Pa ne samo mi, prav tako jo bodo veseli Tržačani, Korosci in vsi naši bratje po svetu; celo v Sloveniji, kjer gotovo po zadnji vojni niso mogli izdati tako bogate nabožne pesmarice.

Marsikatero župnija ali cerkev ali zavod, kjer res marljivo gojijo ljudsko petje, je resnično čutila pomanjkanje te pesmarice. Bilo je tudi že mnogo povpraševanja od blizu in iz tujine. No, lvala Bogu, sedaj pa, ker je pesmarica že v prodaji, se kar čimprej obrnite na naslov Goriške Mohorjeve družbe in boste kajzigo dobili. Cena je za posamezen izvod L 600; za več izvodov pa lahko dobite 20% popusta. Kar se tiče ureditve Pesmarice same, pripominjam, da smo se po resnem preudarku, odločili, naj bi bila draga izdaja popolnoma enaka prvi. In zakaj? Zato, ker 1. prvo izdajo sta uredila (ok. skladatelj č. g. V. Vodopivec in prof. Pepi Bratuž, oba priznana strokovnjaka za cerkveno glasbo.

2. Ker izdaja obsega vse potrebne pesmi za naše bogoslužje. Ako pregledamo kazalo, najdemo sledečo razporeditev pesmarice: Mašne pesmi - Obhajilne pesmi - Blagoslovne pesmi. Dalje pesmi za cerkveno leto: advent, Božič, post, Velika noč, binkošti, Sv. Rešnje Telo, Sree Jezusovo, šmarnice in razne pesmi. Nato: odpevi pri litanijah S. Jezusovega; odpevi pri litanijah M. božje; božični odpevi. In k temu še dodatki.

3. Ker imajo vsi naši molitveniki ponatisnjeno celotno besedilo ljudskih pesmic, kot ga najdemo v pesmarici. Zato se nam je zdelo pametno in praktično, naj bi tudi druga izdaja imela iste zaporedne številke, kot jih nosijo molitveniki, da hi ne bilo neumnih zmešnjav in netočnosti.

Morda pa bo kdo pripomnil, da bi lahko dodali še marsikatero pesem. Prav. Tudi mi smo imeli iste želje. Ali iz vsega navedenega jasno sledi, da je tako najbolj prav, kot je storjeno. Pač pa bomo v bodoče, ko bo naš narod izpel vse pesmi iz te izdaje oskrbeli drugi del, kjer bomo zbrali

Ugledna spreobrnjenka

Katoličanka je postala največja sedaj živčeva angleška pesnica Edith Sitwell. Njen prestop v katoliško vero je tem važnejši, ker dopolnjuje dolgo vrsto protestantskih izobražencev, ki so zadnji čas postali katoličani. Lani je angleška kraljica odlikovala pesnico z visokim naslovom: Dama angleškega imperija.

Duhovniki-delavci v Belgiji

Tudi v Belgiji je delalo nekaj duhovnikov po tovarnah. Vendar je bilo v Belgiji njihovo delo drugače zamišljeno kot v Franciji. Duhovniki bi ostali v tovarnah določeno število let, da bi se do dobrega seznanili z delavskimi vprašanji in bi kasneje bolj uspešno delovali po raznih industrijskih centrih. Sedaj so vsi na željo svojih škofov zapustili tovarne. Ta sklep je v zvezi s francoskimi duhovniki-delavci, da se ne bi ti mogli sklicevati na Belgijo, češ da tam duhovniki še vedno delajo po tovarnah.

Sv. oče »vespistom«

Nihče ne more Cerkvi oporekati, da ne sledi toku modernega časa. To je pokazal sv. oče, ko je dne 17. sept. sprejel v Castelgandolffu večjo skupino avespistov iz Spanije. Sv. oče je poudaril, da gleda tudi sv. Cerkev z dopadenjem na pridobitve modernega časa, predvsem na take, katerih se lahko poslužijo tudi preprosti sloji, da tako lažje opravljajo svoje stanovske in verske dolžnosti in jim je omogočeno, da ob nedeljah in praznikih prebijejo dan v dovoljeni in zdravi naravi. »Predvsem pa pozdravljam vas,« je rekel sv. oče, »ki ste uporabili to lahko sredstvo, da ste prišli obiskat skupnega očeta in prejeti njegov blagoslov. Poslužite se vaših motorjev, toda pazite, da boste to delali vedno le z veliko previdnostjo, obzirom in spoštovanjem do bližnjega. Pomnite, da ste pred vašimi motorji vi sami, vaše družine in vaše socialne in verske dolžnosti.«

še prenekatero ljudsko ali ponarodno nabožno pesem, ki tiči se v zakladnici naše cerkvene ljudske glasbe, ali ki jo prepevajo samo nekatere vase.

V novi izdaji, ki jo je tiskala priznana tiskarna Budin v Gorici, najdemo zelo dober tisk, boljši papir, trdno vezavo ter mično in elegantno naslovno stran.

Minilo je že deset let od zadnje hude vojne. Čas je, da bi vse župnije še bolj goreče ponovno začele z ljudskim petjem. Kjer ga že imajo, naj bi ga še bolj čvrsto gojili. Cerkev je dajala in vedno daje zaslobo naši pobožnosti. Kar v cerkvi zraste, bo ostalo večno. Potrudimo se skupno vsi, da ne bo med nami nikdar izumrla naša cerkvena ljudska pesem, ki je najljepši izraz naše pobožnosti. Dakler bo narod v cerkvi pel, ga sovražniki ne bodo strli.

Orglarska šola

Vodstvo Orglarske šole za goriško škofijo naznanja svojim učencem in vsem ostalim, da bo šola začela tretje šol. leto z rednim poukom dne 4. oktobra ob 2h popoldne v prostorih šole Riva Piazzutta 18, nad tiskarno.

Dne 3. oktobra ob 2½ bo sestanek profesorjev, ki poučujejo na tej šoli.

Tisti, ki se želijo vpisati na to šolo, naj to store po domačem g. župniku. Čas za vpis poteče 4. oktobra.

Vsako pošto naslovite na sledeči naslov: M. Filej, via Seminario 7 - Gorizia.

Predmeti, ki so v programu na tej šoli, so: teorija glasbe, harmonija, klavir, orgle. Zraven še: slovensčina, izgovarjava latinškega jezika, verouk, cerkveno-glasbena liturgika, gregorijansko petje in zgodovina glasbe.

Šola nima svojega zavoda, zato bodo učenci prihajali enkrat na teden (ali dvakrat) od 2h popoldne dalje k lekcijam.

Reveži in bogati

Neki župnik, ki je imel smisel za humor, je nekoč v pridigi povedal svojim faranom: »Ko ob nedeljah takole gledam s priznice na vas in vas vidim tako gosposko in fino oblečene, se vprašujem: No, kje so pa danes reveži ostali? Ko pa po maši preštevam ono malo drobiža, ki ga je cerkovnik nabral za miloščino, se vprašujem: No, kam so pa danes bogati šli k maši?«

IZ ŽIVLJENJA NAŠIH LJUDI

IZ SLOVENIJE

ZAVOD SV. STANISLAVA

Pred petdesetimi leti, 16. septembra 1905., so se odprla vrata prve slovenske gimnazije, vrata Škofovih zavodov v Št. Vidu nad Ljubljano, ki je nato vse do druge svetovne vojne sprejela preko deset tisoč slovenskih dijakov in poslala v življenje skoraj sedem sto maturantov.

Potreba po takšni ustanovi je bila kričeca. Ne samo, da nismo imeli Slovencev srednje šole s slovenskim učnim jezikom, ampak je bil obstoj take šole vendar predpogoj, da smo mogli sploh misliti o slovenski univerzi. Zaradi nemške usmerjenega mešanstva v deželi in pomanjkanja zavodne in katoliško usmerjene slovenske inteligence se je veliki Jeglič odločil za gradnjo Zavodov. Pri tem mu je pomagal ves narod. Toda že ko je zavod praznoval svoj srebrni jubilej, so bile razmere močno spremenjene. Vprašanje katoliško usmerjene svetne inteligence je bilo v glavnem rešeno. Pojavil se je nov problem: pričelo je primanjkovati duhovšine. Če so zavodi v prvih petindvajsetih letih okrepili slovensko katoliško razumnost, naj bi se v naslednji dobi posvetili vzgoji duhovskega naraščaja. Tako je Zavod sv. Stanislava (in z njim škofijska klasična gimnazija seveda) dobival vedno bolj značaj malega semenišča. Razvoj v tem pravcu je prekinila druga svetovna vojna, ko so se najprej polastili Zavodov gestapovci, v letu 1945. pa komunisti. Tako že od leta 1941. nič več ne služijo visokemu poslanstvu, ki jim ga je namenil nadškof Jeglič. Toda s Svobodo se bodo vrnil tudi Zavodi. Narod jih bo potreboval.

(»Klic Triglavu«, 5. 9. 1955)

V SVETEM PRI KOMNU je v 77. letu starosti, dne 6. sept. umrla Franciška Dugulin. Bila je vzorna krščanska mati in gospodinja. Življenje ji je bilo posuto bolj s trnjem kot s cvetjem; a svoj križ je nosila vdano. Med prvo svetovno vojno je bila begunka, s sedmimi nedraslimi otroki. Najhujši udarec je bil zanjo, da se tudi mož ni vrnil iz vojne. Ostala je vdova in lepo vzgajala otroke za Boga in narod. (Dve hčerki sta postali redovnici). Podpirala je katoliški tisk in druge verske ustanove. Pomnila je dijakom in revezem, štada je obiskovala in založila bolniške. Bivši komenski gg. kaplani se je hvaležno spominjajo. — Vsemogočni naj ji vsa dobra dela obilno poplača v srečni večnosti. — Vsem sordnikom, posebno č. s. Cirili, ki deluje v Slov. sirotišču, naše sožalje.

ROMANJE NA SV. GORO

so imeli goriški verniki v Jugoslaviji dne 8. sept. Prišlo je zelo veliko ljudi že na predvečer. Štirideset spovednikov je imelo dela skoro vso noč in pozno dopoldne. Opolnoči je bila procesija z lučkami kakor v Lurdu. Med procesijo so nosili Najsvetejše in peli Marijine pesmi. Ljudje so bili ginjeni do solz. Nato so v cerkvi molili rožni venec in ob vsaki desетки zapeli primerno pesem. Drugi dan so se vrstile sv. maše od zgodnjih jutranjih ur naprej. Obhajil je bilo brez konca. Romanja se je udeležil tudi preč. ap. administrator msgr. Mihael Toroš, ki je maševal ob 8h; slovesno mašo, pri kateri so odlično peli dornberski pevci, je imel solkanski župnik. In vse to je bilo brez »komand«. »

S KOROŠKEGA

OBSODBA NESTRPNEZA

Deželno sodišče v Celovcu je obsodilo dipl. ing. Schlicka iz Pliberka na denarno kazen, ker je agitiral proti dvojezični šoli.

Državna pogodba, podpisana 15. maja 1955., prepoveduje namreč vsako delovanje v škodo slovenski in hrvaški manjšini v Avstriji: avstrijske oblasti so takoj pokazale, da zanje državna pogodba ni samo kos papirja in obsodile dipl. ing. Schlicka, ker je rovaril v škodo Slovincem, proti dvojezični šoli.

ŠTUDIJSKI TEČAJ V GLOBASNICI

V petek drugega in v soboto tretjega septembra se je vršil v Globasnici tečaj, katerega so se udeležili koroški bogoslovci, abiturienti, akademiki in starešine ter nekateri člani Slovenskega katoliškega akademskega društva iz Gorice.

Predavali so: g. Polane, dr. Tischler, kanonik dr. Blüml, bogoslovce Božič in dr. Kacin. Zlasti zanimiv in aktualen je bil govor dr. Tischlerja o sedmem členu avstrijske državne pogodbe. Navzoči so z zanimanjem sledili izvajanju predavateljev in živahno posegali v debato.

Sestanek se je zaključil v soboto popoldne z izletom k Sv. Emi in z večerno družabno prireditvijo, katere se je udeležila tudi vaška mladina.

Vprašujete odgovarjamo

Iz tujine

V nekem članku vašega lista (21. julija) sembral nekaj, kar mi ni bilo všeč, namreč nekaj neresničnih stankov na račun tujine. Mislim na samega sebe, ker vsaka glava ima svojo pamet.

Lahko vsakdo ve, da v tujini kakor v domovini ni kruha brez dela, z delom pa si ga vsak lahko pridobi. Gospa ali gospodična, ki je članek (Naši Tržačani) napisala, se je hotela igrati učiteljico, s svinčnikom v roki; a v tujini svinčnika ni. Torej za take ljudi tujina nima ljubezni, toda za ljudi, ki so bili navajeni trdega življenja, ima tujina ljubezen in sladke kruh.

Ko gospodična zaključuje svoj članek: »Ne zapuščajte svoje zemlje, ne hodite v tujino!« bi jaz k temu pripomnil, da nikoli in nikdar ne branite svojemu bližnjemu njegove volje.

Kaj pravite vi k temu?

Štolfa Jožef, Avstralija

*

Mislimo, da Vi želite odgovor na glavno vprašanje, ki ga zastavljate in ki bi se glasilo: »Kaj pravite k izseljevanju v tujino? zakaj o tem je bilo govora v članku »Naši Tržačani«.

Glede tega Vam moramo odkrito priznati, da se povsem ujemamo z mislijo gospodične, ki je članek napisala: izseljevanje je po našem mnenju bridka nujsnost, ki pomeni za narodno celoto vedno izgubo najboljših moči, za posameznike pa vedno tveganost. Zato ne gre, da bi izseljevanje priporočali, temveč je treba pred njim svariti vse, ki bi doma lahko živeli in si služili svoj kruh. Pravite, da ima tujina za pridnega sladke kruh. Za tega ali onega morda, za večino pa ostane le grenak. Zato bo stalo vedno res: Najlepše je doma, kdor ga ima. — Seveda, če kdo doma ne more živeti iz tega ali onega razloga, je zanj tujina mati, ki mu kruha da. Toda to je bridka posledica neurjenih razmer v domovini, kjer ni dovolj kruha za vse, ali ni svobode za vse.

GOSPODARSTVO

Nekaj o sadju

Jesen je polna sadja. Hvala Bogu! Letos se tudi v tem naši kmetovalci pohvalijo. Bolj ko se je naša prehrana spomnesnila, večjo pomembnost pridobiva uživanje sadja. Zato danes tako priporočajo: Čim več sadja!

Pa tudi pri uživanju sadja se moramo držati gotovih navodil, in sicer: 1. Za uživanje izbiramo le zrelo in zdravo sadje. To zabičajmo pogosto zlasti otrokom, da ne bodo polni izpuščajev in črevesnih zvijanj.

2. Pred uporabo sadje redno očistimo. Četudi je domače, je verjetno polno prahu, mršesnih ostankov, ostankov škropiva. Tolklika bolj je to potrebno pri sadju, ki ste ga kupili na trgu; saj tam pride sadje v dotik z najrazličnejšimi ljudmi in predmeti. Umivamo pa sadje z navadno vodo.

3. Zmotno je, da olupki sadja spadajo v gnoj. Zato sadje lupimo le, če je nujno potrebno. Pod olupki so namreč snovi, ki imajo v sebi največ hranilnih in zdravil-

nih snovi. Le če je sadje gnilo ali pokvarjeno, ga olupimo. Nekateri mislijo, da je neollikano uživati neoplupljeno sadje; a to je nespamet, saj kar je pametno in koristno, ne more biti neollikano.

4. Ob sadju naj vlada snaga. Ogrizkov, olupkov in podobnih ostankov sadja ne smemo puščati v štrambi poleg sadja. Na gnijočih ostankih se pasejo in množe muhe in drugi mrčes, ki to nesnago z bacili prenašajo drugam; tudi nezdravi duhovi in plini kvarijo zrak; poleg tega je pa taka umazanija znak zanikrnosti.

5. Pri uživanju sadja bodimo pazljivo modri. Tudi pri tem se nezmernost rada maščuje. Zelo priporočajo, zlasti otrokom,

da uživamo sadje čim več s kruhom. To je zelo zdrava in tečna vmesna hrana, ki izvrstno ureja prebavo, presnavljanje in krvni obtok. — Med uživanjem sadja nikar ne pijmo vode; prav tako tudi ne takoj po zauživanju. Tudi zmrzlo sadje lahko škoduje prebavilom.

6. Ker je težko hraniti sveže sadje dalj časa, je zato zelo važno in prepotrebno, da se s sadjem pravilno oskrbimo. Suho sadje zahteva samo nekaj skrbnosti, pa je poceni in odlično hranivo; vsaka gospodinja pa se bo tudi oskrbela s številnimi steklenicami različnih marmelad in sadnih sokov, ki so prav tako nadvse zdrava in tudi cenena prehrana.

PO SVETU NAOBKROG

Avstrijska državna pogodba in slov. šole

Profesor dr. J. Tischler, vodja koroških Slovencev, je v »Našem tedniku-Kroniki« objavil članek o slovenskih srednjih šolah v okviru avstrijske mirovne pogodbe. Ker je vprašanje uzakonjenega šolstva in vprašanje konkretnega izvajanja podpisanih pogodb življenjske važnosti tudi za nas, primorske Slovence, objavljamo glavne misli tega dr. Tischlerjevega članka.

Člen 7 državne pogodbe daje Slovincem na Koroškem in Štajerskem ter Hrvatom na Gradiščanskem pravico do šol v lastnem jeziku. Dr. Tischler z zadovoljstvom ugotavlja, »da je prosvetno ministrstvo iz lastne iniciative napravilo prve korake v tem pogledu: deželni glavar Wendenig je že imel več razgovorov s predstavnikoma koroških Slovencev, ki sta zahtevala takojšnjo ustanovitev gimnazije s posebnim dekretom ter imenovanje pooblaščenca, ki naj bo odgovoren za izvedbo vseh potrebnih priprav.

Z ozirom na dejstvo, da je letošnje šolsko leto že preblizu, sta bila predstavnika koroških Slovencev mnenja, da je dobro, da se začne pouk na slovenski gimnaziji v šolskem letu 1956-57; na ta način bo imelo šolsko ministrstvo čas, da pripravi slovenskim šolam primerne prostore, vsa potrebna učila ter primerne dijaške domove slovenskim dijakom in dijakinjam.

Gimnazija, ki jo bodo koroški Slovenci tako dobili, je neprecenljive važnosti za slovensko narodno življenje na Koroškem: slovenska študirajoča mladina ne bo več pod ponemčujočim vplivom nemške gimnazije; zlasti pa je nova gimnazija važna zato, ker bodo iz nje izhajali inteligentni s popolnim poznanjem obeh jezikov, slovenskega in nemškega, ki sta si po mirovni pogodbi popolnoma enakopravna.

Slovenska javnost je sprejela z velikim zadovoljstvom vesti o demokratskem postopanju avstrijske vlade.

Mendes France pri Titu

Bivši francoski prvi minister Mendes France se že nekaj časa nahaja na potovanju v Jugoslaviji. V začetku tedna je v nekem kraju blizu

Zagreba imel razgovore z maršalom Titom. Mendes France se posebno zanima za vzroke, zaradi katerih so zastali gospodarski odnosi med obema državama, čeprav še ni dolgo, kar je bila sklenjena nova tozadevna pogodba. Mendes France morda zanimajo še druga vprašanja, saj je bil on, ki je povabil Tita v Francijo, dočim so sedaj povedali, da se ta obisk ne bo vršil, ker baje Tita sedaj v Franciji ne marajo. — V Jugoslaviji se mudi na letovišču podpredsednik sovjetske vlade Mikojan. Verjetno ima nalogo tudi pripraviti Titov obisk v Moskvi.

Zadnji tuji vojaki so odšli

V ponedeljek 19. sept. so zadnji tuji vojaki zapustili avstrijsko republiko. Bila je to skupina 200 britanskih vojakov, dočim so Sovjeti zadnje vojake odpoklicali že prejšnji dan. Torej je Avstrija sedaj res svobodna brez tujih vojaških sil, ki so bivalne na njenem ozemlju skoro 20 let, odkar je Hitler zasedel Avstrijo leta 1938. Rusi so silno poostri strahu svojih čet ob umiku, ker so se bali, da bi jim sicer prav mnogi zbežali, kot se je zgodilo v začetku.

V boj zaradi svetnice

Iz južne Italije večkrat beremo, da se stepejo zaradi kake ženske in da rada teče tudi kri. A tudi svetnice niso nič manj nevarne.

Nekje pod goro Gran Sasso v Abrucih, (imena vasi iz previdnosti zamolčimo), so dne 31. avgusta prenesli kosti svete Kolombe iz podružne cerkve, kjer so počivala štiri sto let, v farno; tu so ostale vse dan in vso noč. Drugi dan 1. septembra so stekleno krsto s kostmi svetnice nesli v procesiji v bližnjo vas, da bi tu ostale do naslednje zvečer. Ko so v nedeljo 4. septembra prišli ljudje, da bi svetnico odnesli zopet domov v podružnico, ki jo je imela že več stoletij, so se vaščani uprli: Ne damo je več nazaj, mora ostati pri nas! Ženske so se postavile v bran v cerkvi, moški pa zunaj s kosami, vilami, sekirami in drugim sličnim orožjem.

Tekla bi kri in imeli bi mrtve, da ni nekdo poklical policijo, ki je prišla na kamionih in preprečila najhujše. Ker si obe stranki stojata še vedno sovražno nasproti, je policija prosila za ojačanje ter zasedla vse dohode v vas, kjer je sedaj »Santae. Aretirali so nekaj oseb, ki so se jim najbolj protivile. Sedaj ženske stra-

žijo v zvoniku in takoj bijejo plat zvona, če prihaja kdo, ki ni iz vasi, da skličejo moške na pomoč, če bi jim hoteli odpeljati »svetnico«. Drugi so seveda prav tako odločeni, da hočejo sv. Kolombo nazaj, pa četudi s silo. Pri nekem takem poskusu je krsta padla na tla in se nekaj poškodovala. Vsa okolica čaka, kako se bo končala ta zapletena pravda zaradi »svetnice«.

DUNAJSKI VELESEJEM. V nedeljo 11. septembra so na Dunaju otvorili tradicionalni jesenski velesejem, ki je imel že prvi dan 150.000 obiskovalcev.

Največje zanimanje je zbudila v »Dvorani narodov« ameriška kolektivna razstava. Gradivo za to razstavo so pripeljali z letali naravnost iz Amerike. Amerika letos prvič razstavlja na dunajskem velesejmu. Vrsta slik, grafik, karikatur in fotografij prikazuje ameriške pokrajine, ljudi in njihov način življenja. Razstavljen je bila tudi kompletno urejena, moderna kuhinja in kopalnica z vsemi potrebnimi stroji za pranje in čiščenje. Nadalje je ameriška industrija razstavlja svoje izdelke na področju elektronskih naprav, predmetov iz sintetičnega materiala, medicinske instrumente in vrsto avtomobilov. Ker pa si te slednje v Ameriki že vsak navaden delavec lahko privoščiti, so na razstavi pokazali malo osebno letalo, tako zvano »letalo gospoda direktorja«, ki bo lahko letelo nad avtomobili navadnih zemljanov.

Poleg te uradne razstave, pa razstavlja na Dunaju cela vrsta zasebnih ameriških trdk. Po obsegu pa je seveda največja udeležnica letošnjega dunajskega velesejma Zapadna Nemčija, ki razstavlja mnogoštevilne proizvode svoje industrije. Skupno razstavlja okrog 1000 zapadnonemških trdk. Nato sledijo Anglija z 98, Francija z 87, Švica s 86 in Italija z 71 trdkami.

ITALIJA IMA NAJVEČ ODVETNIKOV NA SVETU. V Ženevi je izšla knjiga pod naslovom »128 nasvetov za 31.000 odvetnikov«. Iz te knjige je razvidno, da šteje Italija preko 30.000 odvetnikov, kar znači, da se Italijani radi »pričkajo«. Francija ima samo okrog 7.000 odvetnikov. Italijo prekaša samo Indija in še ta le po številu, nikakor pa ne z odstotki na prebivalstvo. V Indiji je nameč 40.000 odvetnikov na 360 milijonov prebivalcev.

DESETNIK—MILIJARDAR. Desetnik angleške vojske B. Harries, ki se je v prostem času bavil z geološkimi raziskovanji, je na svojem novem službenem mestu v Hong Kongu odkril znatno žilo berilija. Berilij je dragocena kovina, iz katere izdelujejo zrakoplove, ker je mnogo lažja kot pa aluminij in trpežnejša od toplote. Če bo žila berilija dolga kakih 100 metrov, bo srečni desetnik zaslužil en milijon šterlin (eno milijardo in 700 milijonov lir), če pa bo dolga 1 km, kakor predvideva srečni odkritelj, bo desetnik postal milijardar, kajti zaslužil bo 17 milijard šterlin.

POSTEN TAT. Neki Anglež je pred par dnevi dobil po pošti zavitek s 27 tisoč dolarji, ki so mu bili leta 1939 ukradeni. Ko je leta 1939 izbruhnila vojna, je ta mož nekoliko veržil. Bal se je, da bi mu prihranki le preveč padli. Zato je zamenjal svoj denar v dolarje. Toda raztresen mož je pustil zavoj 27 tisoč dolarjev v odprtem avtomobilu, odkoder so mu izginili. Sedaj je dobil vse v redu nazaj. Mož je zadovoljen in prav nič ne poizveduje o dolgi poti svojih dolarjev.

Pred uzakonitvijo slovenskih šol?

Iz Rima je prispela vest, da je na dnevnem redu vladne seje predlog o uzakonitvi slovenskih šol na Goriškem in Tržaškem.

Vsa slovenska javnost toplo pozdravlja ta vladni korak in pričakuje, da bo napovedana uzakonitev slovenskih šol zadovoljila vse, ki se zanjo borijo. Ob svojem nedavnem obisku v Trstu je prosvetni minister zagotovil, da bo uzakonitev taka, da bodo prav vsi zadovoljni.

Sedaj čakamo na izpolnitev obljube. Ne more pa nas zadovoljiti gola uzakonitev v Londonskem sporazumu naštetih šol, če bo dodano le medlo zagotovilo, da se uprava naštetih šol ravna v skladu z obstoječo italijansko šolsko zakonodajo. Tako zagotovilo ima že Ukaz štev. 18 bivše ZVU, ki ima še vedno veljavo, a je bil ves čas le mrtva črka in se iz njega ni ničesar razvilo. Isto velja tudi za vse šole na Goriškem, ki že obstojajo deset let in še niso uzakonjene. Zakon mora dati vsem obstoječim šolam na Goriškem in Tržaškem juridično priznanje. Nato dati vsaki šoli potreben organik, iz katerega bo razvidno stalno število razredov na vsaki šoli in stalno število učnih moči. Nadalje je treba urediti vprašanje, kako bo osebje doseglo stalnost, kje in kako naj se vrše izpiti za doseg stalnosti.

Posebej nas še zanima vprašanje soudeležbe pri šolski upravi. V šolski upravi zahtevamo pravično zastopstvo slovenskih strokovnjakov in ne kimovcev; ljudi, ki bodo skrbeli za razvoj slovenskega šolstva in ne za svoj položaj. Od dobre uprave je odvisno, ali bo šola vršila svoje poslanstvo ali ne. Šol, ki bi bile slovenske le po učnem jeziku, a po duhu slovenstvu tuje, se bojimo, jih odklanjamo. Šola je ena najpomembnejših narodovih dobrin, ki mora vzgajati mladino k narodni zavesti, k mednarodni strpnosti in državljski treznosti.

Če bo slovenska šola v okviru predvidene zakonodaje vršila svoje poslanstvo, kakor smo povedali, potem bo na pravi poti, in ji želimo, naj raste, živi in se razcveta.

X. MEDNARODNI KONGRES ZGODOVINARJEV. V Rimu se je pričel X. mednarodni kongres zgodovinarjev. Nad 1500 udeležencev je sprejel tudi vs. oče v posebni avdienci in nanje naslovil v francoščini globoke misli o poslanstvu zgodovine in zgodovinarjev. Posebej je poudaril, da se Cerkev ne boji zgodovine in da je papež Leon XIII. odprl vatikanske arhive vsem, ki žele proučevati zgodovino Cerkev. Dotaknil se je tudi vprašanja razmerja med Cerkvijo in državo in točno opredelil poslanstvo ene in druge. Delo kongresa se vrši v več oddelkih, kjer predavajo in seznanjajo posamezni strokovnjaki svoje poslušalce s pomembnimi zgodovinskimi problemi in dognanji. Kongresa se udeležuje tudi prof. Ljublj. univerze dr. Zwitter, ki bo imel predavanje o temi: Narodni prepored pri Južnih Slovanih Avstrije: zakonitost in načelo narodnosti. Prof. J. Sidak pa bo predaval o temi: Bogomilstvo v Bosni.

V. BELICIC

Novi zvezek revije »Meddobje«

Zadnja leta smo precej brali (in tudi še danes lahko beremo) o krizi, ki jo preživljajo povojne slovenske revije. Kje je krivda za to krizo, je težko reči. Res je, da se revijalno življenje nemoteno lahko razvija le v urejenih in svobodnih razmerah, res pa je tudi, da ga omogoča razvit in zavesten čut za skupno bližanje istim ciljem. Kjer vsakdo vleče na svojo stran in išče le sebe, kjer kulturnih delavcev ne druzi isti duh in isti cilj in kjer urednik ne zna voditi družino sodelavcev, tam bo revija hiralala in izhiralala. Tako hira že vsa leta nekaj slovenskih revij: izhajajo neredno, po gradivu so uboge, zapletajo se v dolgovazne polemike, izgubljajo bralce in kar ne morejo na zeleno vejo. Res je tudi vse to podoba dobe, le da je negativna. Po drugi strani pa seveda drži, da tam, kjer domače kulturno življenje polje v vseh smerih, leposlovno-kulturna revija ne pride tako do izraza kot tam, kjer se narodna kultura omejuje v glavnem na umetnost in znanost.

V takem položaju pa so danes Slovenci v diaspori: Slovenci, ki jih je življenje zaneslo med tuje narode in so med njimi komaj opazna manjšina. Njih izobražen-

sko jedro živi v Argentini, predvsem v Buenos Airesu. Tam so tudi najbolj razvili kulturno delavnost. Sad njih požrtvovalnega in žilavega prizadevanja je knjižna založba in prosvetna organizacija z imenom »Slovenska kulturna akcija«, o katere knjigah in reviji »Meddobje« je bilo že tudi pri nas moč precej slišati in brati. Pred kratkim smo dobili nov zvezek revije »Meddobje«, namreč prve tri številke — to se pravi polovico — II. letnika. Ta zvezek je pravzaprav že knjiga, saj obsega 168 strani, po gradivu, ki ga prinaša, pa zasluži, da se »Meddobje«, ki ga urejnjeta Zorko Simič in Ruda Jurčec, ne le lahko meri z vsemi sodobnimi slovenskimi kulturnimi revijami, ampak da je med njimi najboljša in da bo v zgodovini naše književnosti imela zaslužno mesto.

Zaradi lažjega pregleda si bomo gradivo, ki ga prinaša ta zvezek »Meddobje«, ogledali v drugačnem vrstnem redu nego je razporejeno v reviji. Najprej se bomo ustavili ob filozofsko-esejističnem gradivu, potem ob leposlovju, nazadnje pa ob kritikah in sploh sestavkih, ki vežejo revijo na čas in prostor, v katerem se dogajajo za kulturo pomembne stvari.

FILOZOFSKO-ESEJISTIČNO GRADIVO

V reviji nas uvaja bogosl. prof. Ignacij Lenček z esejem »Puščava raste«. Avtor se

je, oprt na najnovejšo nemško filozofsko literaturo in na lastno opazovanje, zamislil v značilni pojav sodobnega življenja — v pojav namreč, da današnji človek premalo razmišlja o velikih stvareh ali vsaj ne razmišlja iz pravih osnov, da se premalo pogloblja v velika vprašanja; zunanji znaki tega pojava so po pišečevem mnenju trije: umikanje današnjega človeka pred vsakim težjim berivom, versko poplitenje in vedno bolj razširjena neobčutljivost za sodobne probleme in krize. Ob vsem tem prihaja Ign. Lenček do iste ugotovitve kakor nemški filozof Nietzsche proti koncu prejšnjega stoletja: Puščava spodjeda korenine novi rasti, notranji viri usihajo.

Franciškan p. Robert Mazovec je posegel v aktualnost s člankom »Katalicizem v Združenih državah«. Na osnovi neke v Ameriki izšle knjige, v kateri večje število ameriških katoliških izobražencev opisuje zapleteni in kočljivi položaj katoličanov v severnoameriški demokraciji, nam p. Mazovec podaja svetle in temne strani katoliške dejavnosti v ZD. Članek je sestavljen duhovnik, zato nas še posebno prijetno preseneča velika ljubezen do resnice; zakaj p. Mazovec pošteno in odkrito navaja vse, kar so o stvari dognali in napisali poznaveči stvari.

Stržen tega zvezka »Meddobje« pa je ob-

širna »Anketa 1954«. Literarni odsek Slov. kult. akcije je namreč lani razpisal anketo, ki je obsegala enajst pretehtanih vprašanj v zvezi z našo povojno književnostjo. Na anketo je odgovorilo kakih petdeset ljudi. N. osnovi njih odgovorov je Zorko Simič sestavil malo manj kot 40 strani dolg pregled sodb, ki so jih udeleženci ankete izrekli o sodobni slovenski književnosti, predvsem seveda o tisti izven Slovenije, ki jim je pač dostopnejša. Obširni spis, ki priča o nenavadni pridnosti, bistrosti in poštenosti svojega sestavljaleca, krije v sebi toliko zanimivih in utemeljenih mnenj, da ga bodo z užitkom in navdušenjem prebrali vsi, ki jim je pri srcu književnost, zlasti leposlovci in kritiki, koristil pa bo tudi urednikom revij in knjižnih založb. Zorko Simič je udeležence ankete razdelil po njih zanimanju ali poklicu v književnike, kritike, duhovnike, dijake, intelektualce, uradnike, v nepodpisane ter končno v podpisane neznanee. Žal se ne utegnemo podrobneje ukvarjati s sodbami, ki so jih ti ljudje pošteno, odkrito in s prizadetostjo povedali o naši zamejski literarni tvornosti. Rečemo lahko to, da je obširni spis z naslovom »Anketa 1954« nekaka kolektivna kritika literarne proizvodnje Slovencev zunaj Slovenije: poštena kritika z mnogimi zdravimi svarili, nasveti in pobudami.

Zorko Simič je tej sodbi oz. kritiki dal nadvse privlačno obliko, ki bo bravega pritegnila že po prvih stvkih. Česa podobnega v takem obsegu in ob toliki udeležbi besednikov Slovenci doslej nismo imeli!

Literarnozgodovinski značaj ima Novačan »Rdeči panteon«. V dokončni obliki, sestavljeni na osnovi prve objave pred več leti v nekem tržaškem tedniku in v rokopisnih popravkih, najdenih v pesnikovi zapuščini, je Tine Debeljak ob svojem izčrpnem komentarju zdaj dal javnosti dognano obliko »Rdečega panteona«. V tej politično-literarni satiri na slovenske književnike, ki so leta 1945 — eni iz prepričanja, drugi iz koristolovstva — pozdravili novi politično-družbeni red, je Anton Novačan dal duška svojemu srdu in odporu zoper politično nasprotno ali nezačajne književnike. Kot vsaka satira, tako tudi »Rdeči panteon« velikokrat zadene v sredo resnice, večas pa seveda pušča vsaka mimo. Novačan je satiro zgradil v obliki dogovora med onostranskim Cankarjem in tostranskim Krpanom. Kratki in udarni rimani verzi so prijetno branje, še zanimivejša pa bo ta objava »Rdečega panteona« tržaškemu bralcu zaradi ozadja in okoliščin, s katerimi je satira v zvezi in ki jih je Debeljak obširno popisal.

(Konec prihodnjic)

STRŽAŠKEGA

Pred volitvami v tovarniške obrate v Trstu

Že v začetku tega meseca smo v tedniku napisali o političnih in sindikalnih razmerah med italijanskim delavstvom. Omenili smo, da so letos pri volitvah v obratne svete komunistični sindikati CGIL zgubili večino v največjih podjetjih, kot na primer FIAT v Turinu, dalje v Milanu, v Genovi in drugje. Zadnji pomembnejši poraz so doživeli v tržiških ladjedelnicah. Prevladujoči položaj, ki ga je v imenovanih podjetjih imela CGIL, sta povsod dobili demokratični sindikalni organizaciji CISL in UIL. Komunisti izgubljajo zadnje čase svoj vpliv tudi med francoskim delavstvom. Zakaj vse to? Zato, ker postaja delavstvo vedno bolj izobraženo, trezno in razgledano ter spoznava, da ga komunisti le politično izkoriščajo, a nič ne storijo za njegove resnične gospodarske in socialne koristi.

Spoznanje, ki si utira pot med najbolj izobraženim delavstvom v severni Italiji, se bo gotovo pokazalo tudi med tržiškim delavstvom, ki bo ta mesec volilo delavske svete v obratih CRDA, v ladjedelnicah

Sv. Roka, v tovarni strojev in v Tržaškem arsenalu. Za nas nastane čisto praktično vprašanje, kako naj pri teh volitvah glasujejo v omenjenih obratih slovenski delavci, ki jih ni malo. Ali naj dajejo svoje glasove nazadnjaškim komunistom, ki povsod izgubljajo? Gotovo ne. Preostanejo še demokratični sindikati. Tu prihajajo v poštev narodnostni oziri in bi zato od slovenskih delavcev težko pričakovali, da bi množično glasovali za CISL ali UIL. Najbolje bi bilo, da bi slovenski delavci ustanovili lastno svobodno in demokratično nekomunistično sindikalno organizacijo. Dokler pa te ni, je najbolje, da oddajo prazno glasovnico. Pri tem naj upoštevajo, da bodo imeli kruh in zaposlitev zagotovljeno le, če bodo imeli v obratih svetih večino nekomunistični sindikati. Če bi zmagali komunisti, bi bilo nevarno, da bi največja tržaška podjetja zgubila velika tuja naročila, kar prav gotovo ni v interesu tržaškega delavstva, naj bo slovenske ali italijanske narodnosti.

ZGORIŠKEGA

Kako poteka obmejni promet

Na goriški kvesturi čaka sedaj dan na dan na stotine ljudi, ki bi radi vložili prošnjo za prepustnico čez mejo. Doslej je bilo vloženih nad 4.000 prošelj, v primeri s Trstom, kjer je bilo vloženih že 12.000 prošelj, razmeroma malo. Nekaj sto prošencev so že izročili vidirane prepustnice in prehodi čez mejo so se že začeli.

Na juoslovanski strani poteka vlaganje prošelj počasneje, čeravno je prošencev mnogo več kot na italijanski strani. Vendar se je prvo navdušenje, ki je zajelo ljudi na obeh straneh meje, precej ohladilo. Praksa je pokazala, da bo potrebno premagati še marsikatero težkočo. Osebe, ki se vračajo od svojih sorodnikov iz Jugoslavije, so nejevoljne, ker jim na obmejnem bloku skoro vse vzamejo. Prav tako se pritožujejo jug. državljani, ker je vsota 300 din (600 lir), ki jo smejo prenesti čez mejo, mnogo premajhna.

Pretekli teden je začel poslovati redni avtobusni promet med Trstom, skozi Tržič, Ronki in Gorico do Nove Gorice. Na svojih prvih dveh vožnjah avtobus ni imel potnikov, prav tako ne na svoji tretji poti. Zato so ga na obmejnem bloku pri Rdeči hiši v soboto 17. t. m. brez nadaljnjih pojasnil zavrnili.

Pričakuje se, da se bodo vse te ovire v doglednem času odstranile in da bo videmski sporazum prinesel ljudem na obeh straneh meje tisti dobrobit, ki so si ga želeli.

Goričani so z veseljem sprejeli vest, da bodo v kratkem odprli pri Gorici tri nove obmejne bloke: na Solkanski cesti, na Rafutu in za sanatorijem blizu potoka Vrtojbe. S tem bo razbremenjen blok pri Rdeči hiši, ki nikakor ne more več zadovoljiti potrebam povečanega obmejnega prometa.

Dne 20. sept. je začela redno poslovati tudi goriška avtobusna proga podjetja Ribl,

ki vozi: Gorica, Nova Gorica, Solkan, s tremi dnevnimi vožnjami. Odhod iz Gorice izpred avtobusne postaje ob 6.30, 12.30, 2.30, 18.30. Iz Solkana odhod ob 7, 13.45, 19.45. Ob nedeljah in praznikih iz Gorice ob 13, 16, 19. Iz Solkana ob 14.15, 17, 22.

Proga Gorica-Sempeter-Vrtojba bo poslovala samo od delavnikov z dvema vožnjama. Odhod iz Gorice izpred avtobusne postaje ob 8. in 11. uri. Iz Vrtojbe ob 8.30 in 11.30.

† Msgr. Galupin

V Romansu v Furlaniji je umrl tamkajšnji župnik msgr. Ernest Galupin. Bil je v Romansu za župnika 36 let. Zadnja leta je bolehal ter je letos stopil v pokoj. Bog mu daj večni pokoj.

Cepljenje otrok

Goriško županstvo sporoča, da morajo biti cepljeni v jesenskem roku vsi otroci rojeni v prvem polletju 1954, ter vsi otroci, ki so se rodili pred tem rokom in ki niso bili še cepljeni.

Zaščitno cepljenje bo v občinski ambulanti v Mazzinijevi ulici 7, od 3. do 8. oktobra od 9. do 10. ure. V tej ambulanti bodo cepili otroke iz Gorice in Štandreža. Otroke iz Ločnika, Podgore, Pevme in Oslavja pa bodo cepili 10. in 11. oktobra v zdravniški ambulanti v Podgori.

Otroci, ki ne bodo imeli zdravniškega spričevala o cepljenju koz, ne bodo mogli posecati otroških vrtecev in šol, vrhu tega pa bodo še stariši kaznovani, če bi svojih otrok ne podvrgli cepljenju.

Romanje na Staro goro

Vodstvo III. reda je organiziralo v torek 13. sept. romanje na Staro goro. Udeležilo se ga je za dve korieri romarjev. Kljub slabemu vremenu je bilo razpoloženje kar

najboljše. Vso pot smo prepevali, pa tudi molili. V Marijinem svetišču smo imeli dve sv. maši, č. patra Fidelisa in č. g. prof. Fileja, pri katerih je lepo in nemo-toma prepeval mešan zbor. Še predpoldne smo se odpeljali spet v dolino in se ustavili v Sempetru ob Nadžici, od koder smo se v zgodnjih popoldanskih urah podali v Barnas. Tu nas je lepo sprejel č. g. Hvalicea in nas razveselil tudi z lepim govorom o Mariji Tolažnici, ki jo v tej cerkvi tako častijo. Po blagoslovu smo se odpeljali proti domu. Ustavili smo se še v Krminu pri Roži skrivnostni, kjer smo imeli drugi blagoslov in se še enkrat priporočili Materi božji. Veseli smo se vračali proti domu, veseli predvsem, da smo lahko nebeški Materi potožili naše stiske in ji priporočili naše najdražje. Nešteta uslišanja po njenih svetiščih pa so nam bila priča, da Marija svojih nikdar ne zapusti, zato upamo, da tudi nas ne bo.

Jesenski popravni izpiti

GIMNAZIJA-LICEJ

Čez IV. razr. gimnazije: Ambrosi Marta, Černic Franc, Gruden Marjan, Marcusa Jožef, Širca Franko, Svab Konrad, Vižin Marina.

Čez I. licej: Bregant Ivan, Ferletič Ivan-Karel, Furlan Silverij, Gruden Aleš, Lutman Maksimilijan, Pauletič Jožef, Rijavec Marija.

Čez II. licej: Cigoj Marija, Cvitkovič Dragan, Leban Aleš, Petrič Nada, Stigari Boris.

Sprejemni izpiti v I. licej: Budihna Anamarija, Jare Jožef, Lovrenčič Danilo, Sfiligij Lionello.

UČITELJISCE

Popravni izpiti čez prvi razred: Ceschia Wanda, Gomisecch Severina.

Čez II. razred: Černic Emilia, Cotič Virgilij, Frandoli Marija, Leban Borut, Marussi Bruna, Zidaric Lucijana.

Čez III. razred: Perat Marija, Radetti Virgilij.

IZPITI NA STROKOVNI SOLI:

Na drž. strokovni šoli v Gorici so izdelali v jesenskem roku sledeči dijaki:

Čez I. razred: Červ Lucijan, Čevdek Roman, Codermaz Walter, Crassini Sergej, Gulin Jožef, Nanut Karel, Peteani Marin, Cuk Diana, Gorkič Bruna, Mersecchi Lucija, Nanut Lavra, Nardin Nerina, Spacapan Albina, Stanta Klara, Tabai Norma.

Čez II. razred: Geroglet Armand, Juren Lucijan, Klavec Emil, Kovic Anton, Novel Silvan, Rosic Viljem, Pahor Aldo, Pahor Oskar, Terpin Julijan, Ursic Pavel, Droc Helena, Ersetig Ada, Pisk Marija, Visintin Jolanda, Visintin Sidonija.

Zaključni izpiti: Crali Jurij, Devetak Ivan, Florenin Adrijan, Gomisecch Kazimir, Juren Oskar, Kovic Andrej, Marcoic Stanislav, Mucci Danilo, Sfiligij Alfred, Spacapan Bruno, Velusek Ferdinand, Camauli Ana, Gomisci Marija, Krapez Ivana, Oitzinger Magdalena, Spacapan Zmaga, Zollia Roje Zajra.

NIZJA GIMNAZIJA

Čez I. razred: Brambilla Franko, Korsic Rudolf, Lavrenčič Jožef, Marinig Jožef, Mosetti Ivan, Nardin Vojko, Sirk Aleksander, Černic Olga, Erzetič Marija Marta, Koshuta Teodora, Levpuscech Helena, Nardin Nada, Pelicon Jožica, Sfiligij Leopolda, Ursic Jolanda, Marassi Silva.

Čez II. razred: Macuz Ivan, Metlika Marjan, Pahor Ciril, Perloglia Fabij, Persolja Adolf, Pettarin Božidar, Cigoj Neva, Di Dio Silva, Leban Anka, Leban Marija,

Ličer Suzana, Marassi Eleonora, Polh Marjeta, Sossou Ana, Oitzinger Albina.

Nižji tečajni izpit: Anselmi Ernest, Brani Kazimir, Corsi Hadrijan, Cussigh Aleš, Furlan Hadrijan, Paulin Pavel, Paulin Marko, Primosič Silvester, Tomšič Jordan, Brescia Klavdija, Comi Marija, Cotič Ida, Cristiani Ivanka, Cveteznik Marta, Gulin Miroslava, Jachin Marija, Marinig Rozana, Marussi Ana, Prinčič Dragica, Sereni Vijolice.

Števerjan

V nedeljo so naši občinski možje zborovali. Na sporedu je bilo vprašanje o premestitvi občinskega tajnika. Goriška prefektura je ponudila novega tajnika; toda, ker tudi ta ne pozna tega, kar najbolj zahteva občinski tajniški posel, to je jezika, ki ga ljudstvo govori, je občinski svet odklonil ponudbo in zaprosil, naj ostane pri nas tajnik, ki ga že imamo skoro dve leti. Čudimo se takim ponudbam od strani prefektur! G. Crestiju moramo biti zares hvaležni za prizadevanje in delo, ki ga je do sedaj pokazal v prid naše občine. Želeli bi, da bi nadaljeval s tisto gorečnostjo, s katero je sprejel naš tajniški urad, ko je bil v tako obupnem neredu.

Sklenili so tudi, da mora biti na obnovljeni občinski hiši dvojezični napis. Popravila, namreč, občinskega poslopja, kjer so še pred letom bivali orožniki, so dokončana. Vsa opravila raznih uradov je nova. Vse to pa je stalo občinsko upravo okrog 800.000 lir. Upamo, da pri kritju teh stroškov priskoči na pomoč vlada z odškodnino za vojaško škodo.

Zdi se, da se bodo v prvi polovici oktobra vsi uradi iz šolskega poslopja preselili v svojo hišo. Tu že dva meseca posluje poštni urad. Odprt je vsak dan od 9. ure do 11. in popoldne od 3. do 6. ure.

OBVESTILA

NOVO SOLSKO LETO se prične za Nižje srednje šole in za Strokovne šole v ponedeljek 3. oktobra.

Za Gimnazijo-liceje in za Učiteljska pa se novo šolsko leto prične v ponedeljek 10. oktobra. Ostala navodila dobe dijaki na šolah.

VPIŠOVANJE V OTROŠKI VRTEC: Obveščamo starše, da se bo vpisovanje v otroške vrte (šola Croce in ul. Kandalacio) vršilo od 22. do 28. septembra, dnevno od 9. do 12. ure.

VABILO. V nedeljo 25. septembra se bo vršila komemoracija za pokojnim Frankom Stoparjem, članom slovenskih katoliških skavtov na Tržaškem. Svečanost bo v dvorani Marijinega doma (ul. Risorta 3) ob 4h popoldne.

Vsi znanci pokojnega Franka in prijatelji mladega skavtskega gibanja so vladno vabljeni na to žalno svečanost.

Vodstvo STS

SKLEP ROMARSKIH POBOŽNOSTI NA PEČAH: Na rožnovensko nedeljo popoldne se bo vršil sklep romarskih pobožnosti v Marijini cerkvi na Pečah pri Boljuncu. — Spored bo objavljen v naslednji številki.

GORICANI bodo za to priložnost imeli posebno romanje. Kdor se želi udeležiti, naj se javi pri fotografu g. Kleindienstu na Travniku.

ŠIRITE NAŠ LIST!

se je vila še po ena procesija. Med drevedredi so se torej pomikale tri procesije s plapolajočimi zastavami vseh oblik in barv.

Govor in blagoslov sv. očeta, prenašan po vatikanskem radiu, je zaključil veli-

ZANIMIVOSTI

ZASKRBLJENOST V NIGERIJU. Vsaka država ima svoje boje in borbe, trko se tudi v Nigeriji bijejo s kaj svojevrstno težavo: visoka cena žensk, ki so godne za možitev. V zadnjih petdesetih letih je dota, ki jo mora ženi plačati nevestinim staršem, narasla od 8 tisoč na 165 tisoč lir. To pa je še vedno najnižja vsota, ki jo zahtevajo za dekle povprečne izobrazbe. Če pa je dekle izobraženo in ima v rokah razne diplome ali še celo akademsko izobrazbo, tedaj poskoči njena cena na 500 tisoč lir. Do še pred nedavnim je ženin plačal svojo ženo s tem, da je delal na posestvu tasta, ali pa mu plačal z živino, ali poljskimi pridelki, sedaj pa zahtevajo v zameno za ženo le tekoči denar. Britanska komisija je predlagala odgovornim oblastem, naj bi določena cena za ženo ne prekašala 50.000 lir, več 8 tisoč lir za stroške.

MINISTER NA KVESTURI. V političnih krogih italijanske prestolnice v teh dneh mnogo govorijo o dogodku, ki ga je doživel minister Tambroni, ki si je nadel nalogo, da bo odpravil zakoreninjeno birokracijo po policijskih uradih in uvedel pravega duha uslužnosti in prijaznosti v odnosih med policijskimi uradniki in državljani. Podal se je v ta namen na policijski urad v nekem mestu v srednji Italiji. Vprašal je policista na vratih, da bi rad govoril s kvestorjem. Policist mu je osorno odgovoril: »In vi se tako predstavite, ko hočete govoriti s kvestorjem?« Minister mu je mirno odgovoril: »Kako naj se pa predstavim?« Dobil je nič kaj prijazen odgovor, da mora prej izpolniti predpisane obrazce, katerega mu je porinil na mizo. Potem se je minister znašel z drugimi državljani pred dvigalom, ki naj bi jih potegnili v gorne nadstropje. Vsi so že bili v dvigalu, ko jih službovci opazili, da morajo nemudoma ven, ker je tu glavni komisar, ki mora slišati govoriti s kvestorjem. Ko je minister Tambroni še po raznih drugih neprijetnostih končno le prišel do kvestorja in se dal spoznati, mu je mirno povedal o vseh netektnostih, ki jih je moral doživeti kot »navaden državljane.

»GRIC STRAHU«. Trdovratna borba se je odprla med rudniškimi družbami vsega sveta za prilastitev 250 m visokega griča na kenyjski obali v Afriki. Zaradi njegove velike radioaktivnosti in magnetizma so se ga piloti zračnih prog na široko izogibali in mu zato nadejali naslov »grič strahu«. Ta grič skriva v svoji notranjosti 30 milijonov ton raznih rudnin, neobhodno potrebnih v atomski industriji, od mangana in njobja do monazita. Legenda pripoveduje, da so arabski brodarji na svojih potovanjih ob afriški obali uporabljali ladje brez žebelj iz strahu, da bi jih magnetični grič ne pritegnil nase in bi se ladje ne razbile.

Nove šolske knjige. Generalni vladni komisariat je izdal za slovenske osnovne šole: Abecednik, berilo za drugi in peti razred. Knjige so zelo lepe, zlasti Abecednik.

DAROVI ZA KATOLISKI DOM: N. N. namesto cvetja na grob pok. gospe Frančiške Dugulin 500 lir.

ZA SIROTIŠČE: N. N. iz Trsta 2000 lir.

O G L A S I
Za vsak mm višine v širini enega stolpca: trgovski L. 20, osmrtnice L. 30, več 7% davek na registrskem uradu.

Odgovorni urednik: Stanko Stanin
Tiska tiskarna Budin v Gorici

Kaj sem doživela na evharističnem kongresu v Braziliji

Takoj pokloni kupcu v dar na platno privezan neobdelan kamen s tiskano razlago. Nato pridejo na vrsto brušeni kamni različne oblike in velikosti z vsemi pojasnili: koliko so vredni. Šele na koncu pridejo na vrsto prstani, ovratnice, zapestnice, uhani itd. Obiskovalec postane prijatelj, če je kaj kupil ali ne.

KRIŽEV POT

Današnji dan je bil posvečen Cerкви molka. Zaradi zimskega časa so tu dnevi zelo kratki. Ob 18. uri je že temna noč in ob tem času se je začel sv. križev pot. Pobožnost križevega pota je bila ganljiva. Slišati je bilo petje, ki je bilo bolj podobno joku kot petju. V procesiji so nesli 14 velikih križev. Vsak križ je nosilo približno 10 mož. Na vsakem križu je bila tabla z napisom in z zastavo dežele, katero je predstavljala. Pri sedmi postaji so zapeli: »Ljepa naša domovina...« Po govoru in molitvi je sledila hrvaška

Marijina pesem. Govora nisem razumela, ker so radio, zvočniki in zrakovlavi vedno nadaljevali svoje delo. Po nebu so reflektorji pošiljali šope raznobarnih žarkov. Ta večer sem se vrnila na ladjo ob 10h večer. Zamudila sem večerjo, pa mi ni bilo nič žal. Malo posta ne škoduje. Zadovoljila sem se z banano in jabolkom, ki sem jih imela vedno na razpolago.

BOTANIČNI VRT

23. julija: Sprejela sem vabilo voditelja westfalske skupine in šla v botanični vrt. Ko smo vstopili, smo obstali kot zamaknjeni v deveto deželo. Po dolgem dateljnem drevoredu sem se ozirala po kokosovih palmah, bambusu, cvetočih orhidejah. Okrog žuborečega slapa so se dvigala in križala veličastna drevesa, pomešana z drugimi rastlinami. Po vejah so skakljale veveričice. Po travnikih so letali pisani metaljčki svetlih kril. Oglašali so se nam nepoznani ptiči in se ponašali s svojimi oblekami kričečih barv. Sredi vrta se je pomono dvigala najvišja in najstarejša »Palma Maters«. To palmo so prinesli sem iz Indije leta 1808 in od takrat kraljuje v pravem kraljestvu miru in tišine, neda-

leč od velikanskega mesta polnega drvevina, ropotanja in vsakovrstnega mrzličnega nemira.

SKLEP KONGRESA

Zastopnik sv. očeta, kardinal Aloizi Masella je daroval pontifikalno sv. mašo in trimilijonski množici raznih barv in jezikov podelil papežev blagoslov. Za ob 4h popoldne je bila napovedana procesija in zaključek kongresa. Govorilo se je, da posamezne osebe ne bodo mogle ne v procesiji in ne na trg. Želela bi vse vsaj videti. Kako naj pridem zraven ob takem navalu? Ne vem, ne zakaj in ne kako, da so me vsi šteli za delegatino in tako sem imela povsod prednosti. Dodelili so mi prostor v procesiji za portugalsko zastavo. Pred nami so korakali Litvanci v lepih narodnih nošah, za temi Avstrijci, ki so nosili veliko telo Križanega. Za nami so bili Švicarji. Njihove narodne noše so bile najlepše. Po lepi Avenida de Branco so se vrstile številne zastave, ki so predstavljale zastopstvo raznih držav, dokler ni prišlo na vrsto Najsvetejše na belem odprtem avtomobilu v 2,5 m visoki monstranci. Zraven monstrance je klečal predsednik kongresa. Ob vsaki strani glavne procesije

CERKEV NOSTRA SENORA DU MONT NA MADEIRI, V KATERI JE POKOPAN ZADNJI AVSTRIJSKI CESAR KAREL.

(Nadaljevanje)